

nim nakanama za kronicu, koje sa-
žimaju čitavo razmatranje.

Već prvo razmatranje pokazuje
ljepotu Galotovih misli. U njem je
obradio andeoski pozdrav »Raduj
se«. »Bog prije svega hoće našu ra-
dost« kaže Galot (str. 9). Evan-
delju navještenja posvećeno je 9
razmatranja. U VI, »Majka Spasi-
teljeva«, nalazimo ove misli: »I-
sus je morao imati u svojoj majci
uzor koji će moći oponašati bez
ograničenja... Stoga u divnoj po-
javi Mesije kakvog nam otkrivaju
Evanđelja nitko ne bi umio reći
koliko je u tome tebe« (str. 41s).
4 razmatranja obuhvaćaju Mari-
jin pohod Elizabeti. U XI razma-
tranju za susret s Elizabetom kaže
Galot: »Radost je u Elizabete tim
življa jer te je poznavala i cijeni-
la. Tko bi te, o Marijo, mogao u-
poznati a da ne zaželi da te pono-
vno vidi« (str. 68). Put Marijin u
Betlehem na popis promatra Galot
pod naslovom »Sve ostaviti za Isu-
sa« (XIV). Pisac nastoji otkriti i
skriviti život u Nazaretu, koji je
bio »život nutarnje vjere« (XVII)
te »u povjerenju i nadi« (XVIII)
za spasenjem. Na čudo u Kani Ga-
lilejskoj nadovezuje se razmatra-
nje »Posrednica« (XXI). Muci Isu-
sovoj posvećena su 4 razmatranja.
Od toga 2 su razmatranja posveće-
na Isusovoj oporuci: »Ženo, evo ti
sina!« (XXIV) i »Evo ti majke«
(XXV). Galot je pokušao ocrtati i
ukazivanje uskrsnulog Krista Mariji
(XXVI). Marija je bila »majka
kršćanske zajednice« (XXVII) i »su-
radnica Duha Svetoga« (XXVIII).
Konačno Mariju gledamo »u slavi
uznesenja« (XXX) te kao »Kraljicu
svemira« (XXXI).

Tako se niže slika Marijina živo-
ta, a svaki put na koncu razmatra-
nja zazivamo je u kratkoj molitvi
da njezine milosti donesu ploda i
nama. Knjiga se čita s velikom du-
hovnom korišću, pa je toplo pre-
poručujemo. Prijevod je vrlo lijep
S. Doppelhammer

LE DOSSIER DE ROME. Controle
des naissances et théologie, Paris
1967; prijevod i bilješke: Jean-Ma-
rie Paupert

Može se reći da ne postoji knjiga
koja bi u pokoncilsko vrijeme bila

zanimljivija i za praksu važnija od
ove. Tu se nalaze rezultati vijeća-
nja o prijepornom pitanju današ-
njice, naime — o reguliranju po-
roda. U isto vrijeme ovu knjigu
možemo nazvati s o. De Riedmat-
tenom, tajnikom Papinske komisije
za pitanja nataliteta, kao flagran-
tan čin nepravde, jer se radi
o gradivu koje je moralo ostati
tajnom. Još gore, u nekim izdanji-
ma nadodani su komentari s tako
površnim teološkim znanjem da se
čovjek mora čuditi i donekle zgra-
žati. Tako je unilateralno prikazana
knjiga na talijanskom jeziku od
Leandra Rossija (Quereniana-Bres-
cia, 1967).

Prvi dokument u knjizi predoču-
je nam neki sintetički pogled na
problem moralnosti u pitanju re-
guliranja poroda. Taj se dokument
predočuje kao dokument većine. I-
deje vodilje ovog dijela knjige za-
nemaruju objektivni red morala ili
postojanje zlih čina kao protivnih
strukturalnim zakonima prirode;
kao da ne postoji dinamički zakon
subordinacije vrednota i načela; ne
ocjenjuje pravilno ni upotrebu
Knaus-Oginove metode, jer je tre-
tirao kao da bi bila dopuštena bez
ikakava opravdavajućeg razloga;
čini se da se u ovom dijelu brkaju
prostori pojedinih znanosti, te se
biologistima, publicistima, novina-
rima i sl. daje odlučujuća riječ u
čisto teološkim pitanjima; nije jas-
no koliko važnost daje onom na-
čelu o nedopuštenosti da se čini
zlo u vidu nekog dobra; kao da
izolira prirodne procese, recimo u
spremanju ženina organizma za za-
čeće, od utjecaja Božje volje koja
se očituje u prirodnim zakonima;
kao da ne priznaje da je ovo pita-
nje reguliranja poroda — jasnije
govoreći: pitanje antikoncepcijskih
pilula — bilo tretirano od crkvenog
učiteljstva, te da nije posve novo
pitanje; ide iz krive pretpostavke
da se zabrana antikoncepcijskih
sredstava bazira na pozitivnoj za-
povijedi prokreacije, dok se ona
prije svega bazira na zabrani da se
postupa protiv Božje volje očito-
vane u psihofiziološkim zakonima
prirode, odnosno u njenom struk-
turalnom, finalističkom usmiere-
nju; i nigdje ne govori o bračnoj
spolnoj čistoći, a ipak Koncil jas-
no govori (GetS, br. 51) da se uop-
će ne može polučiti rješenje toga

problema ako se iskreno ne bude gajila ta spolna čistoća itd.

Drugi dokument predstavlja manjinu u toj Komisiji. U prvom dijelu iznosi se dosadašnja nauka Crkve (bez Pavla VI); zabacuje razna neprikladna tumačenja o porijeklu i evoluciji crkvene nauke o ovom pitanju; načelno izjavljuje da Crkva o ovom pitanju ne može promijeniti svoje mišljenje s jednostavnog razloga što je to mišljenje u svojoj biti ispravno; odbacuje razloge iznesene od većine te ukazuje na posljedice nepredvidivih dimenzija za naučni i upravni crkveni autoritet i za sam moral kad bi se svi ovi razlozi jednostavno mimoišli ili pogazili. Taj bi se autoritet sveo na promjenljivo mišljenje pojedinaca, te bi se poljuljala i dogma prisustva Duha Svetoga u Crkvi.

Treći dio nosi naslov »O odgovornom očinstvu«. Ovo bi morao biti dio pomirbe ili ravnoteže između većine i manjine. Na žalost, ne možemo ga nazvati takvim, jer to i nije. Mjestimice kao da ne shvaća odgovornost u potpuno autonomnom smislu; kao da ne uočuje da između prokreativnog procesa i drugih motivacija bračnog sjedinjenja može postojati i de facto da postoji ne samo razlika nego i suprotnost, te da se ta dva aspekta razlikuju a u praksi i separiraju, dosljedno — da ih treba drukčije tretirati; neprecizno raspravlja o ljubavi, ne razlikujući onu grešnu ili bludnu od svih drugih dopuštenih oblika ljubavi; ne daje ni pravo mjesto ljubavi čovjeka prema sebi, ljubavi koja je početak svih drugih ljubavi; odbacuje anti-koncepciju ako je — tobože — egoistična i nerazumna, ali ne razlikuje egoizam i nerazumnost u dvojice od egoizma i nerazumnosti koje odmjerujemo nad oba bračna druga prema višim normama morala, kriterijima kvalifikacije dobra i zla; mimoilazi tradicionalnu nauku prema kojoj zabacuje anti-koncepcijsku metodu zato što ona onemogućuje začeti, a tu nauku tradicije tumači posve unilateralno; još gore postupa kada raspravlja o elementima objektivnog morala, kao da ne postoji i koncilaska nauka o tom pitanju izražena u GetS, br. 48 i 50, u kojima se govori da i bračna ustanova i bračna

ljubav i razlog postojanja obitelji po naravi teže prema prokreaciji; isto tako kao da odvrća oči od br. 50. iste konstitucije, jer tu je očito da se bračna odgovornost mora shvatiti kao odgovorna odgovornost te da se mora formirati u skladu s Božjim zakonom, po ispravno formiranoj savjesti prema naučavanju Crkve itd; izvrće pojam čovječje naravi i uvijek se navraća na istu grešku, naime: ne uočuje da se diskvalificira svaki postupak koji »de industria« lišava bračne drugove prokreativnih sposobnosti ili frustrira sam čin prokreativne snage. Iz ovih i mnogih drugih navoda očito je da ni pastoralne smjernice koje nadodaje pri kraju ne mogu imati ispravnu formulaciju.

Kao zaključak ovih opaski neka nam posluži napomena donesena na str. 11 u talijanskom izdanju tog Dossiera. Ta se napomena poziva na izričitu deklaraciju Pavla VI, i to dne 23. VI 1964. i 28. X 1966, o obvezatnosti koja veže sve katolike da u praksi slijede dosadašnju nauku Crkve. Prema tome, teoretska rasprava ne smije jednicirati praktičnom stavu koji je od crkvenog učiteljstva jasno izrečen.

Dr J. Kuničić

SUVREMENI ODGOJ SVEČENIČKI KANDIDATA, seminar, Đakovo 1967, str. 1—227 (ciklostilom). Seminar održan u Đakovu od 4—6. srpnja 1967.

Prema dekretu *Optatam totius*, br. 5, imaju se organizirati razni tečajevi da se omogućiti odgajateljima da ažuriraju svoje pedagoško znanje, da izmijene iskustva, sravnije prijedloge itd. u mnogovrsnim pitanjima pedagogije kleričkih osoba ili svećeničkih pripravnika. Kod nas su održana dva tečaja: prvi u Splitu god. 1966, drugi u Đakovu 1967. Da se predavanja i barem sumarno izmijenjene misli publiciraju, smatram da je osnovni uvjet da ti Tečajevi prime naglasak koji im pripada.

Msgr S. Bauerlein uvodnim govorom integrirao je problem svećeničke formacije u zahtjeve vremena, u doktrinalnu i uopće teo-